

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT

ĐINH THỊ QUẾ

**PHÁP LUẬT VỀ XỬ LÝ VI PHẠM
TRONG LĨNH VỰC AN TOÀN THỰC PHẨM**

Chuyên ngành: **Luật Kinh tế**

Mã số: **8380107**

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT HỌC

THỪA THIÊN HUẾ, năm 2018

Công trình được hoàn thành tại:

Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: **TS. Lê Thị Nga**

Phản biện 1: .....

Phản biện 2: .....

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ họp
tại: Trường Đại học Luật

Vào lúc.....giờ.....ngày.....tháng ..... năm.....

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Tình hình nghiên cứu đề tài.....	2
3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài	4
4. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của đề tài	5
4.1 Đối tượng nghiên cứu của đề tài.....	5
4.2 Phạm vi nghiên cứu của đề tài.....	5
5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu.....	5
6. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu.....	6
6.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	6
6.2. Giả thuyết nghiên cứu	6
7. Ý nghĩa khoa học và giá trị thực tiễn của đề tài.....	7
8. Bố cục của Luận văn	7
CHƯƠNG 1. NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ PHÁP LUẬT XỬ LÝ VI PHẠM TRONG LĨNH VỰC AN TOÀN THỰC PHẨM	8
1.1. Khái niệm an toàn thực phẩm, vi phạm an toàn thực phẩm và xử lý vi phạm an toàn thực phẩm	8
1.1.1. Khái niệm về an toàn thực phẩm.....	8
1.1.2. Vi phạm an toàn thực phẩm	8
1.1.3. Các hình thức vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm.....	9
1.1.3.1. Vi phạm hành chính	9
1.1.3.2. Vi phạm hình sự	9
1.2. Pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm..	9
1.2.1. Xử phạt vi phạm hành chính:	9
1.2.2. Xử lý hình sự	11
1.2.3. Về trách nhiệm dân sự.....	12
1.3. Các yếu tố tác động đến việc thực hiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm.....	12
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1	13
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG HỆ THỐNG PHÁP LUẬT VỀ AN TOÀN THỰC PHẨM VÀ TÌNH HÌNH XỬ LÝ VI PHẠM VỀ AN TOÀN THỰC PHẨM.....	14
2.1. Nội dung của pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm	14

2.1.1. Pháp luật hành chính về xử phạt vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm	14
Ngày 14/11/2013, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 178/2013/NĐ-CP của Chính phủ Quy định xử phạt vi phạm hành chính về an toàn thực phẩm. Nghị định 178 có hiệu lực thi hành kể từ ngày 31/12/2013.	14
2.1.2. Pháp luật hình sự về xử lý vi phạm an toàn thực phẩm.....	14
2.1.3. Về xử lý dân sự	14
2.2. Thực trạng xử lý vi phạm về an toàn thực phẩm	15
2.2.1. Về xử phạt hành chính	15
2.2.2. Về xử lý hình sự	16
2.2.3. Về xử lý dân sự.....	16
2.3. Đánh giá thực trạng hệ thống pháp luật về an toàn thực phẩm	17
2.3.1. Ưu điểm.....	17
2.3.2. Hạn chế.....	18
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	20
CHƯƠNG 3. GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ XỬ LÝ VI PHẠM TRONG LĨNH VỰC AN TOÀN THỰC PHẨM	21
3.1. Các yêu cầu của việc hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm	21
3.1.1. Đảm bảo lợi ích chính đáng của mỗi chủ thể trong quan hệ pháp luật về an toàn thực phẩm.....	21
3.1.2. Đảm bảo nguyên tắc bình đẳng công bằng trong quá trình triển khai và thực hiện pháp luật an toàn thực phẩm	21
3.1.3. Đảm bảo tính công khai trong tổ chức thực hiện pháp luật an toàn thực phẩm	21
3.2. Các giải pháp hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm	21
3.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm	21
3.3.1. Hoàn thiện bộ máy quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm.	21
3.3.2. Xây dựng và nâng cao trình độ và đạo đức nghề nghiệp của cán bộ công chức trong lĩnh vực vệ sinh an toàn thực phẩm.....	21
3.3.3. Tuyên truyền, phổ biến pháp luật về an toàn thực phẩm.....	21

3.3.4. Yêu cầu các tổ chức sản xuất, kinh doanh ký cam kết an toàn thực phẩm	21
3.3.5. Tăng cường công tác kiểm tra, xử lý kịp thời, nghiêm minh, công bằng mọi hành vi vi phạm pháp luật về vệ sinh an toàn thực phẩm	21
3.3.6. Nâng cao vai trò của Hiệp hội bảo vệ người tiêu dùng trong việc thực hiện pháp luật vệ sinh an toàn thực phẩm	21
3.3.7. Đảm bảo và nâng cao cơ sở vật chất kỹ thuật, công nghệ trong công tác thực hiện pháp luật an toàn thực phẩm	21
3.3.8. Xử lý nghiêm minh, kịp thời các vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm	21
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	22
KẾT LUẬN	23

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Hiện nay, tình hình an toàn thực phẩm ATTP đang là vấn đề nhức nhối của toàn xã hội, nó không chỉ diễn ra ở các nước đang phát triển mà còn ở cả những nước phát triển, có trình độ khoa học - công nghệ tiên tiến. Ở Việt Nam, tình hình ATTP trong cả nước, nhất là khu vực đô thị đang tạo nhiều lo lắng cho người dân. Ai cũng biết sức khỏe là vốn quý của mỗi con người và của toàn xã hội, do đó vấn đề ATTP ngày càng trở nên nóng bỏng và được cộng đồng hết sức quan tâm.

Trong thời gian qua, mặc dù công tác bảo đảm ATTP đã được các cấp các ngành dành nhiều sự quan tâm và coi đây là một trong những nhiệm vụ hết sức quan trọng trong sự nghiệp chăm sóc và bảo vệ sức khỏe người dân. Tuy nhiên công tác quản lý ATTP vẫn còn bộc lộ nhiều khó khăn, bất cập, tình hình vi phạm về ATTP vẫn diễn ra thường xuyên, với tính chất mức độ ngày càng tinh vi, nghiêm trọng. Việc nhận biết, phân biệt giữa thực phẩm đảm bảo an toàn với thực phẩm không an toàn là vấn đề thực sự khó khăn.

Trước tình hình đó, việc tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra để kịp thời phát hiện, xử lý và ngăn chặn các trường hợp vi phạm quy định về bảo đảm ATTP là một nhiệm vụ cần thiết. Việc xử lý kịp thời các vi phạm sẽ góp phần đảm bảo tính nghiêm minh của pháp luật và góp phần bảo vệ sức khỏe của người dân.

Với tầm quan trọng như vậy, năm 2010, Quốc hội đã ban hành Luật An toàn thực phẩm. Ngày 04/01/2012, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Chiến lược quốc gia ATTP giai đoạn 2011 - 2020 và tầm nhìn 2030. Riêng đối với TP Đà Nẵng, vừa qua Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 1268/QĐ-TTg cho phép TP Đà Nẵng thí điểm thành lập Ban Quản lý An toàn thực phẩm nhằm giúp việc cho UBND TP trong tổ chức, thực thi pháp luật chuyên ngành về ATTP. Đây là hành lang pháp lý để nâng cao vai trò quản lý nhà nước từ Trung ương đến địa phương, đặc biệt là vai trò của UBND các cấp. Tuy nhiên thực tế hiện nay cho thấy, công tác quản lý ATTP vẫn phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức như: Một số quy

định của pháp luật về ATTP còn chưa phù hợp với thực tế, còn bộc lộ nhiều mâu thuẫn, chông chéo; Công tác quản lý ATTP còn nhiều yếu kém, việc phát hiện, xử lý các vụ việc vi phạm không kịp thời, chế tài xử lý vi phạm chưa đủ sức răn đe, ngăn ngừa vi phạm. Việc xử lý vi phạm chưa nghiêm minh, chưa chú ý xem xét xử lý trách nhiệm của cán bộ, công chức. Công tác tuyên truyền về ATTP còn hạn chế... Những bất cập này có thể bắt nguồn từ những nguyên nhân mang tính chủ quan và khách quan, trong đó có nguyên nhân quan trọng là sự chưa hoàn thiện của hệ thống pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

Đây chính là cơ sở để đề tài: ***“Pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm”*** được lựa chọn làm đề tài luận văn thạc sỹ chuyên ngành Luật kinh tế.

2. Tình hình nghiên cứu đề tài

Nghiên cứu pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP đã thu hút sự chú ý của nhiều nhà nghiên cứu, dưới các góc độ khác nhau. Có thể thấy điều này qua một số đề tài, bài viết có liên quan đến đề tài này như:

1. Luận văn Pháp luật về ATTP, từ thực tiễn TP Buôn Ma Thuột tỉnh Đắk Lắk, Nguyễn Thị Minh.

Luận văn nghiên cứu những vấn đề lý luận cơ bản của pháp luật về an toàn thực phẩm, đánh giá thực trạng pháp luật và thực hiện pháp luật về an toàn thực phẩm trên địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột từ đó đề xuất các giải pháp hoàn thiện pháp luật về an toàn thực phẩm, nâng cao chất lượng công tác đảm bảo an toàn thực phẩm.

2. Luận văn Trách nhiệm pháp lý đối với các hành vi vi phạm pháp luật về ATTP, Nguyễn Ngân Giang.

Luận văn nghiên cứu một số vấn đề lý thuyết và thực tiễn pháp lý về an toàn thực phẩm. Rà soát các hành vi vi phạm về điều kiện an toàn thực phẩm. Đánh giá hoạt động của các cơ quan quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm. Đề xuất một số giải pháp và kiến nghị để nâng cao hiệu quả trong công tác quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm và hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến an toàn thực phẩm.

3. Tiểu luận Sự quản lý của nhà nước đối với vấn đề vệ sinh ATTP tại TP Hồ Chí Minh, Trần Quang Đạo...

Tiểu luận nghiên cứu về thực trạng vệ sinh an toàn thực phẩm tại TP Hồ Chí Minh, nguyên nhân của thực trạng và những giải pháp cho vấn đề vệ sinh an toàn thực phẩm tại TP Hồ Chí Minh.

4. Bài viết “Quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm đang đi về đâu?”, TS. Chu Thị Hoa, Cục Quản lý xử lý vi phạm hành chính và theo dõi THPL.

Tác giả bài viết đã phân tích đánh giá về tình hình quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm và những giải pháp.

5. Vệ sinh an toàn thực phẩm, vấn đề xã hội bức xúc cần được giải quyết, <http://seafit.vn/ve-sinh-an-toan-thuc-pham-van-de-xa-hoi-buc-xuc-can-duoc-giai-quyet.html>, 21/4/2016.

Bài viết đã nêu lên tình hình ngộ độc thực phẩm, nguyên nhân gây mất vệ sinh an toàn thực phẩm và một số giải pháp.

6. Ủy ban khoa học công nghệ và môi trường (2006): Các Báo cáo giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật trong lĩnh vực quản lý chất lượng, VSATTP số 1337/UBKHCMNT11 ngày 25/8 và số 1381/UBKHCMNT11 ngày 21/10.

Kết quả giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật trong lĩnh vực quản lý chất lượng, VSATTP.

7. Ủy ban thường vụ Quốc hội (2009): Báo cáo kết quả giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về quản lý chất lượng vệ sinh, an toàn thực phẩm số 225/BC-UBTVQH12 ngày 18/5.

Đây là báo cáo của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về kết quả giám sát chuyên đề “*việc thực hiện chính sách pháp luật về quản lý chất lượng vệ sinh, an toàn thực phẩm*”.

10. Thùy Linh, Lo ngại vi phạm vệ sinh an toàn thực phẩm, <http://hanoimoi.com.vn/newsdetail/Doi-song/524733/lo-ngai-vi-pham-an-toan-ve-sinh-thuc-pham.htm>.

Bài báo phân tích kết quả thanh tra các cơ sở cung cấp suất ăn sẵn, bếp ăn tập thể của Sở Y tế TP Hồ Chí Minh, hàng loạt vụ thực phẩm không rõ nguồn gốc, quá hạn sử dụng... đang tồn kho hoặc đã bán ra thị trường bị các cơ quan chức năng phát hiện, khiến người

tiêu dùng thực sự lo ngại về độ an toàn của những sản phẩm sử dụng hằng ngày.

11. Trần Toàn , quản lý nhà nước về vệ sinh an toàn thực phẩm: chưa yên tâm <http://tintuc.xalo.vn/00852419860/Quan-ly-nha-nuoc-ve-ve-sinh-an-toan-thuc-pham-Chua-yen-tam.html>.

Bài báo đã nêu lên vấn đề hết sức lo ngại hiện nay là có tình trạng dùng chất tạo nở trong cao su để chế biến thức ăn và công tác quản lý nhà nước về lĩnh vực này chỉ được đẩy mạnh trong “tháng hành động”.

12. Xử lý nghiêm khắc những vi phạm về vệ sinh An toàn Thực phẩm, <http://www.vnmedia.vn/newsdetail.asp?NewsId=153552&CategoryId=23>.

Bài báo đề xuất những giải pháp cần lý nghiêm khắc những vi phạm về vệ sinh An toàn Thực phẩm.

13. Việt Cường, Cần hoàn thiện pháp luật xử phạt vi phạm hành chính <http://vov.vn/Home/Can-hoan-thien-phap-luat-xu-phat-vi-pham-hanh-chinh/20112/167558.vov>.

Bài viết nêu nên những hạn chế bất cập và các giải pháp cần làm để hoàn thiện pháp luật xử phạt vi phạm hành chính.

Qua khảo sát tìm hiểu tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài, tác giả nhận thấy, đã có một số công trình nghiên cứu liên quan đến vấn đề mất vệ sinh ATTP, trách nhiệm pháp lý đối với các hành vi vi phạm pháp luật về ATTP... Tuy nhiên, do thời điểm, cách thức tiếp cận và phạm vi nghiên cứu khác nhau, chưa có công trình nào nghiên cứu chuyên sâu về pháp luật xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP. Vì vậy, nghiên cứu về pháp luật xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP là vấn đề mới và rất cần thiết, có ý nghĩa quan trọng cả về lý luận và thực tiễn.

3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài

Đề tài nhằm đánh giá hệ thống pháp luật hiện hành về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP, từ đó đề xuất giải pháp để hoàn thiện.

Để đạt được mục tiêu trên, luận văn giải quyết các nhiệm vụ cụ thể sau:

-- Tìm hiểu, nghiên cứu những vấn đề cơ bản về pháp luật xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

- Làm rõ những vấn đề pháp lý về pháp luật xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

- Đánh giá thực trạng pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP và thực tiễn áp dụng pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

- Đề xuất những giải pháp hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP ở nước ta trong tình hình hiện nay.

4. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của đề tài

4.1 Đối tượng nghiên cứu của đề tài

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là những quy định pháp luật về lĩnh vực ATTP và tình hình thực tiễn áp dụng pháp luật xử lý vi phạm về lĩnh vực ATTP trong giai đoạn hiện nay.

4.2 Phạm vi nghiên cứu của đề tài

Với đối tượng nghiên cứu như vậy, tác giả xác định phạm vi nghiên cứu của đề tài chỉ bao gồm những vấn đề sau:

- Những vấn đề lý luận về pháp luật xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

- Các quy định pháp luật liên quan đến lĩnh vực ATTP.

- Những kết quả đạt được cũng như hạn chế của việc áp dụng những quy định pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP trên thực tế.

Phạm vi nghiên cứu về không gian: Nghiên cứu được thực hiện đối với tình hình áp dụng những quy định pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP trong thời gian vừa qua ở nước ta giai đoạn 2011-2016.

5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

Việc nghiên cứu luận văn được tiến hành trên nền tảng phương pháp luận duy vật biện chứng và phương pháp luận duy vật lịch sử để đánh giá, xem xét đối tượng nghiên cứu trên cơ sở khoa học; pháp luật Nhà nước Việt Nam về xây dựng, hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

Các phương pháp nghiên cứu cụ thể được sử dụng là:

- *Phương pháp phân tích, tổng hợp*: Phương pháp này được sử dụng để làm rõ một số vấn đề lý luận về pháp luật xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

- *Phương pháp so sánh, đối chiếu pháp luật*: Được sử dụng để phân tích làm rõ sự tương đồng và khác biệt giữa pháp luật Việt Nam với pháp luật của một số nước trên thế giới về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP, trên cơ sở đó rút ra các kết luận khoa học cho việc hoàn thiện pháp luật Việt Nam về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

Phương pháp phân tích số liệu thứ cấp chủ yếu được sử dụng nhằm làm rõ và khái quát các vấn đề lý luận về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP. Phương pháp này cũng được sử dụng để làm rõ thực trạng pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP cùng với những đánh giá vướng mắc, bất cập trong áp dụng pháp luật thuộc lĩnh vực này. Đồng thời, phương pháp này cũng được sử dụng khi đề xuất các giải pháp hoàn thiện pháp luật kèm theo các phân tích luận giải thuyết phục ở góc độ lý luận và thực tiễn.

Ngoài ra, Luận văn còn sử dụng phương pháp dự báo khoa học để đánh giá thực trạng pháp luật và đề xuất giải pháp hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP trong thời gian tới.

6. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu

6.1. Câu hỏi nghiên cứu

Luận văn hướng tới việc trả lời các câu hỏi nghiên cứu sau đây:

- Pháp luật Việt Nam quy định như thế nào về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP?

- Thực trạng áp dụng pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP có những kết quả và hạn chế gì trong xử lý vi phạm về lĩnh vực ATTP?

- Giải pháp để hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP trong thời gian tới?

6.2. Giả thuyết nghiên cứu

Để trả lời các câu hỏi nghiên cứu, tác giả luận văn đưa ra các giả thuyết nghiên cứu sau: Những vấn đề lý luận về pháp luật xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP hiện nay ở Việt Nam chưa hoàn thiện, thiếu các quan điểm học thuật để làm cơ sở lý luận cho việc hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP. Vì thế thực trạng pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP đang bộc lộ các hạn chế, bất cập, chưa phù hợp với tình hình thực tế, cần có giải

pháp hiệu quả để hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP và tổ chức thực hiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

7. Ý nghĩa khoa học và giá trị thực tiễn của đề tài

Sau khi được hoàn thành, đề tài sẽ làm rõ những vấn đề lý luận và thực tiễn pháp lý về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP, góp phần làm phong phú thêm cơ sở lý luận và thực tiễn cho việc xây dựng và hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP Việt Nam trong giai đoạn hiện nay.

Kết quả nghiên cứu của đề tài Luận văn cũng có thể được xem là tài liệu tham khảo hữu ích cho sinh viên chuyên ngành Luật trong việc học tập cũng như nghiên cứu những nội dung liên quan đến pháp luật về ATTP đồng thời góp phần cung cấp thêm kiến thức cho những người quan tâm đến lĩnh vực pháp luật này.

8. Bố cục của Luận văn

Luận văn được chia làm 3 phần: Phần mở đầu, Phần nội dung và Phần kết luận.

Trong đó, Phần nội dung của Luận văn được kết cấu thành 3 chương như sau:

Chương 1: Những vấn đề lý luận về pháp luật xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm

Chương 2: Thực trạng hệ thống pháp luật về an toàn thực phẩm và tình hình xử lý vi phạm về an toàn thực phẩm

Chương 3: Giải pháp hoàn thiện và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm.

CHƯƠNG 1

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ PHÁP LUẬT XỬ LÝ VI PHẠM TRONG LĨNH VỰC AN TOÀN THỰC PHẨM

1.1. Khái niệm an toàn thực phẩm, vi phạm an toàn thực phẩm và xử lý vi phạm an toàn thực phẩm

1.1.1. Khái niệm về an toàn thực phẩm

Theo Luật An toàn thực phẩm 2010 thì “*Thực phẩm được hiểu là sản phẩm mà con người ăn, uống ở dạng tươi sống hoặc đã qua sơ chế, chế biến, bảo quản. Thực phẩm không bao gồm mỹ phẩm, thuốc lá và các chất sử dụng như dược phẩm*”¹. Định nghĩa ngắn gọn nêu trên đã giúp chúng ta hình dung về thực phẩm một cách khá rõ ràng và toàn diện. Theo đó, thực phẩm không chỉ ở dạng tươi sống mà còn ở dạng đã qua sơ chế, chế biến, bảo quản. Với cách định nghĩa này, các cơ quan chức năng sẽ dễ dàng hơn trong việc xác định trách nhiệm đối với các chủ thể có hành vi vi phạm về ATTP.

Từ góc độ khoa học, ATTP được hiểu là khả năng không gây ngộ độc của thực phẩm đối với con người.

Trên phương diện pháp lý, theo quy định của Luật An toàn thực phẩm năm 2010, “*An toàn thực phẩm là việc bảo đảm để thực phẩm không gây hại đến sức khỏe, tính mạng con người*”²

Như vậy, ATTP là tất cả điều kiện, biện pháp cần thiết từ khâu sản xuất, chế biến, bảo quản, phân phối, vận chuyển cũng như sử dụng nhằm bảo đảm cho thực phẩm sạch sẽ, an toàn, không gây hại cho sức khỏe, tính mạng người tiêu dùng. Vì vậy, ATTP là công việc đòi hỏi sự tham gia của nhiều ngành, nhiều khâu có liên quan đến thực phẩm như nông nghiệp, thú y, cơ sở chế biến thực phẩm, y tế, người tiêu dùng.

1.1.2. Vi phạm an toàn thực phẩm

Vi phạm ATTP được hiểu là hành vi cố ý hoặc vô ý vi phạm những quy định của pháp luật hành chính hoặc hình sự về ATTP. Tổ chức, cá nhân sản xuất, kinh doanh thực phẩm vi phạm pháp luật về ATTP thì tùy theo tính chất, mức độ vi phạm mà bị xử lý vi

---

¹ Khoản 20 Điều 2 Luật An toàn thực phẩm

² Khoản 1 Điều 2 Luật An toàn thực phẩm

phạm hành chính hoặc bị truy cứu trách nhiệm hình sự, nếu gây thiệt hại thì phải bồi thường và khắc phục hậu quả theo quy định của pháp luật.

1.1.3. Các hình thức vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm

1.1.3.1. Vi phạm hành chính

Vi phạm hành chính trong lĩnh vực ATTP là những hành vi do tổ chức, cá nhân thực hiện một cách cố ý hoặc vô ý vi phạm các quy định của pháp luật về quản lý nhà nước trong lĩnh vực ATTP mà không phải là tội phạm và theo quy định của pháp luật phải bị xử phạt hành chính.

1.1.3.2. Vi phạm hình sự

Căn cứ vào khái niệm về tội phạm được quy định trong Bộ luật Hình sự, có thể đưa ra khái niệm về tội vi phạm quy định về ATTP như sau: “Tội vi phạm quy định về ATTP là những hành vi vi phạm quy định về ATTP trong quá trình sản xuất, kinh doanh thực phẩm gây nguy hiểm cho xã hội được quy định tại Bộ luật Hình sự, do người có năng lực trách nhiệm hình sự và đạt độ tuổi chịu trách nhiệm hình sự thực hiện một cách cố ý xâm hại đến tính mạng, sức khỏe của người sử dụng thực phẩm, xâm phạm quy định của Nhà nước về chất lượng hàng hóa.”

1.2. Pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm

1.2.1. Xử phạt vi phạm hành chính:

Xử phạt vi phạm hành chính là việc người có thẩm quyền xử phạt áp dụng hình thức xử phạt, biện pháp khắc phục hậu quả đối với cá nhân, tổ chức thực hiện hành vi vi phạm hành chính theo quy định của pháp luật về xử phạt vi phạm hành chính.

* Các hình thức xử phạt

- Hình thức xử phạt chính:

Phạt cảnh cáo: Hình thức này được xem là hình thức xử phạt nhẹ nhất, hình thức được áp dụng chủ yếu dùng để giáo dục ý thức tuân thủ pháp luật hành chính. Hình thức “*Cảnh cáo được áp dụng đối với cá nhân, tổ chức vi phạm hành chính không nghiêm trọng, có tình tiết giảm nhẹ và theo quy định thì bị áp dụng hình thức xử*

phạt cảnh cáo hoặc đối với mọi hành vi vi phạm hành chính do người chưa thành niên từ đủ 14 tuổi đến dưới 16 tuổi thực hiện. Cảnh cáo được quyết định bằng văn bản”³. Theo đó, hình thức này phải được thể hiện dưới dạng quyết định bằng văn bản của chủ thể có thẩm quyền áp dụng, các hình thức cảnh cáo bằng lời nói, cử chỉ,... không được xem là hình thức phạt cảnh cáo theo quy định này. Hình thức này không áp dụng các chế tài ảnh hưởng đến lợi ích vật chất mà chỉ tác động lên mặt tinh thần của chủ thể vi phạm.

Phạt tiền: Hình thức này không chỉ tác động lên mặt tinh thần mà còn tác động đến lợi ích vật chất của chủ thể vi phạm, theo đó chủ thể bị áp dụng hình thức này phải nộp phạt bằng tiền mặt. Đây là hình thức được áp dụng nhiều nhất và mang lại hiệu quả cao nhất trong công tác xử phạt các vi phạm hành chính trong lĩnh vực ATTP nói riêng và xử phạt vi phạm hành chính nói chung. Mức phạt tiền thông thường được chia thành các khung, những hành vi vi phạm được quy định trong các khung phạt đó thường sẽ bị xử phạt ở mức trung bình. Tuy nhiên, mức phạt có thể cao hơn mức trung bình hoặc là mức cao nhất khung nếu có tình tiết tăng nặng; thấp hơn mức trung bình hoặc là mức thấp nhất khung nếu có tình tiết giảm nhẹ; *”Mức tiền phạt cụ thể đối với một hành vi vi phạm hành chính là mức trung bình của khung tiền phạt được quy định đối với hành vi đó; nếu có tình tiết giảm nhẹ thì mức tiền phạt có thể giảm xuống nhưng không được giảm quá mức tối thiểu của khung tiền phạt; nếu có tình tiết tăng nặng thì mức tiền phạt có thể tăng lên nhưng không được vượt quá mức tiền phạt tối đa của khung tiền phạt.”⁴*

Phạt trực xuất: Được áp dụng đối với chủ thể thực hiện hành vi vi phạm là người nước ngoài mà theo quy định của pháp luật thì hành vi này bị áp dụng hình thức xử phạt là trực xuất. Hình thức này có thể áp dụng là hình thức xử phạt chính cũng có thể áp dụng là hình thức xử phạt bổ sung tùy vào từng trường hợp theo quy định của pháp luật.

- Hình thức xử phạt bổ sung:

---

³ Điều 22 Luật xử lý vi phạm hành chính

⁴ Khoản 4 Điều 23 Luật xử lý vi phạm hành chính

Nhằm xử lý triệt để và ngăn chặn những hậu quả có thể xảy ra do hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực ATTP gây ra, ngoài các hình thức xử phạt chính như trên còn có các hình thức xử phạt bổ sung áp dụng đối với hành vi vi phạm. Hình thức này không được áp dụng một cách độc lập mà phải áp dụng kèm với hình thức xử phạt chính. Bao gồm: Tước quyền sử dụng giấy phép, chứng chỉ hành nghề có thời hạn hoặc không thời hạn; tịch thu tang vật, phương tiện được sử dụng để vi phạm hành chính trong lĩnh vực ATTP. Tùy theo tính chất, mức độ vi phạm mà áp dụng các hình thức sao cho hợp lý để kết hợp với các hình thức xử phạt chính góp phần đấu tranh phòng chống các hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực này.

- Biện pháp khắc phục hậu quả:

Bên cạnh việc áp dụng các hình thức xử phạt chính, hình thức phạt bổ sung đối với các hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực ATTP, các chủ thể vi phạm còn có thể bị áp dụng một hoặc các biện pháp khắc phục hậu quả như: buộc khôi phục lại tình trạng ban đầu đã bị thay đổi do vi phạm hành chính gây ra; buộc thực hiện các biện pháp khắc phục tình trạng ô nhiễm môi trường, lây lan dịch bệnh do vi phạm hành chính gây ra; tái chế hoặc buộc tiêu hủy vật phẩm gây hại cho sức khỏe con người; buộc đưa ra khỏi lãnh thổ Việt Nam hoặc buộc tái xuất hàng hoá, vật phẩm, phương tiện; Các biện pháp khắc phục hậu quả khác theo quy định của pháp luật. Việc áp dụng các biện pháp này phải thực hiện đúng thẩm quyền và thủ tục theo quy định. Và cũng như các hình thức xử phạt bổ sung, các biện pháp khắc phục hậu quả kết hợp với các hình thức xử phạt chính trong một số trường hợp cần thiết nhằm mang lại hiệu quả cao hơn trong công tác xử lý vi phạm hành chính, đảm bảo được trật tự xã hội.

1.2.2. Xử lý hình sự

Đối với những hành vi vi phạm quy định về ATTP trong quá trình sản xuất, kinh doanh thực phẩm gây nguy hiểm cho xã hội được quy định tại Bộ luật Hình sự, do người có năng lực TNHS và đạt độ tuổi chịu TNHS thực hiện một cách cố lỗi xâm hại đến tính mạng, sức khỏe của người sử dụng thực phẩm, xâm phạm quy

định của Nhà nước về chất lượng hàng hóa thì sẽ bị xử lý hình sự theo quy định.

Các hành vi vi phạm quy định về ATTP được coi là tội phạm được quy định tại các điều 193, 197, 240, 317 của BLHS 2015.

1.2.3. Về trách nhiệm dân sự

Đối với những hành vi vi phạm về ATTP ngoài việc bị xử phạt hành chính và xử lý hình sự còn bị xem xét trách nhiệm dân sự. Luật An toàn thực phẩm quy định “*Tổ chức, cá nhân sản xuất, kinh doanh thực phẩm vi phạm pháp luật về an toàn thực phẩm thì tùy theo tính chất, mức độ vi phạm mà bị xử lý vi phạm hành chính hoặc bị truy cứu trách nhiệm hình sự, nếu gây thiệt hại thì phải bồi thường và khắc phục hậu quả theo quy định của pháp luật.*”⁵

1.3. Các yếu tố tác động đến việc thực hiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm

- a. Yếu tố kinh tế và lợi nhuận trong sản xuất kinh doanh
- b. Yếu tố pháp luật
- c. Yếu tố ý thức pháp luật và đạo đức của các chủ thể tham gia quan hệ pháp luật ATTP
- d. Yếu tố hoạt động áp dụng pháp luật của cơ quan nhà nước có thẩm quyền
- e. Yếu tố kỹ thuật công nghệ
- f. Yếu tố tài chính, kinh phí thực hiện

---

⁵ Điều 6 Luật An toàn thực phẩm

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1

Trong chương 1, những vấn đề lý luận về pháp luật xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP, luận văn đã tập trung làm rõ:

- Một số nội dung cơ bản của pháp luật về ATTP như: khái niệm an toàn thực phẩm, vi phạm ATTP và các hình thức vi phạm ATTP; pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP; các yếu tố tác động đến việc thực hiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

- Xuất phát từ vai trò quan trọng của pháp luật về ATTP, tôi đã tập trung phân tích, làm rõ sự cần thiết của pháp luật về ATTP cũng như vai trò của pháp luật về ATTP trong đời sống xã hội Việt Nam hiện nay. Với những vấn đề lý luận cơ bản của pháp luật về ATTP được trình bày ở chương 1, là cơ sở cho việc phân tích, đánh giá thực trạng pháp luật hiện nay về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP tại chương 2.

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG HỆ THỐNG PHÁP LUẬT VỀ AN TOÀN THỰC PHẨM VÀ TÌNH HÌNH XỬ LÝ VI PHẠM VỀ AN TOÀN THỰC PHẨM

2.1. Nội dung của pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm

2.1.1. *Pháp luật hành chính về xử phạt vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm*

Ngày 14/11/2013, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 178/2013/NĐ-CP của Chính phủ Quy định xử phạt vi phạm hành chính về an toàn thực phẩm. Nghị định 178 có hiệu lực thi hành kể từ ngày 31/12/2013.

2.1.2. *Pháp luật hình sự về xử lý vi phạm an toàn thực phẩm*

Các hành vi vi phạm trong sản xuất, kinh doanh thực phẩm ngoài xử phạt hành chính có thể bị quy trách nhiệm hình sự theo các điều khoản của Bộ luật Hình sự thể hiện việc đề cao tầm quan trọng của ATTP, qua đó muốn tạo sức mạnh răn đe đối với những hành vi sai phạm trong lĩnh vực này. BLHS 2015 sửa đổi bổ sung 2017 có một số điều khoản quy định về tội phạm trong lĩnh vực ATTP như sau:

Tội sản xuất, buôn bán hàng giả là lương thực, thực phẩm, phụ gia thực phẩm⁶

Tội quảng cáo gian dối

Tội làm lây lan dịch bệnh truyền nhiễm nguy hiểm cho người⁷

Tội vi phạm quy định về vệ sinh an toàn thực phẩm⁸

2.1.3. *Về xử lý dân sự*

Pháp luật hiện hành chưa quy định cụ thể việc bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực ATTP. Tuy nhiên trên cơ sở pháp luật dân sự hiện hành, ta có thể xem xét việc bồi thường trách nhiệm dân sự trong lĩnh vực này theo các bước sau:

- Trước hết, hai bên có thể tự thỏa thuận mức bồi thường thiệt hại, Nhà nước luôn khuyến khích việc thỏa thuận này.

⁶ Điều 193 Bộ luật Hình sự 2015

⁷ Điều 240 Bộ luật Hình sự 2015

⁸ Điều 317 Bộ luật Hình sự 2015

- Nếu không thể thỏa thuận được, người bị thiệt hại có quyền khởi kiện vụ án dân sự yêu cầu đòi bồi thường thiệt hại đến Tòa án để được xem xét giải quyết.

- Căn cứ quy định của Bộ luật Dân sự và Nghị quyết 03/2006/NQ-HĐTP của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao, Hội đồng xét xử ấn định mức bồi thường thiệt hại hợp lý, hợp tình. Thiệt hại do sức khỏe bị xâm phạm bao gồm:

Chi phí hợp lý cho việc cứu chữa, bồi dưỡng, phục hồi sức khỏe.

Thu nhập thực tế bị mất hoặc bị giảm sút của người bị thiệt hại.

Chi phí hợp lý và phần thu nhập thực tế bị mất của người chăm sóc người bị thiệt hại trong thời gian điều trị (nếu có).

Khoản tiền bù đắp tổn thất về tinh thần do sức khỏe bị xâm phạm.

2.2. Thực trạng xử lý vi phạm về an toàn thực phẩm

2.2.1. Về xử phạt hành chính

- Kết quả kiểm tra, thanh tra, xử lý vi phạm pháp luật về an toàn thực phẩm từ năm 2011-2016 trên cả nước:

Trong giai đoạn 2011 - 2016, cả nước đã thành lập được 153.493 đoàn thanh tra, kiểm tra liên ngành sự tham gia của các ngành chức năng: Y tế, Nông nghiệp và phát triển nông thôn, Công thương, Công an, Khoa học và Công nghệ, Giáo dục và Đào tạo..., tiến hành kiểm tra tại 3.350.035 cơ sở, phát hiện 678.755 cơ sở vi phạm, chiếm 20,3%.

Về xử lý vi phạm, trong số 678.755 cơ sở vi phạm, mới chỉ có 136.545 cơ sở bị xử lý, chiếm 20,1%, trong đó phạt tiền 55.714 cơ sở với số tiền 133.905.925.136 đồng. Việc áp dụng các chế tài xử phạt đã được đẩy mạnh qua các năm, cụ thể: tỉ lệ cơ sở bị phạt tiền (trước đây chỉ là cảnh cáo) tăng từ 30,0% năm 2011 lên 67,1% trong năm 2016; số tiền phạt trung bình 1 cơ sở tăng từ 1,35 triệu (2011) lên 3,73 triệu (2016). Đặc biệt trong năm 2016, Bộ Y tế đã tiến hành thanh tra Công ty URC, Công ty Coca Cola và Công ty Minh Thái Lộc cung cấp phụ gia thực phẩm cho Công ty URC, đã xử phạt vi phạm hành chính 03 Công ty này gần 6,5 tỷ đồng. Kết

quả xử phạt này đã thể hiện tính răn đe cao đối với các cơ sở cố tình vi phạm các quy định về ATTP.

2.2.2. Về xử lý hình sự

- Tội vi phạm các quy định về ATTP: “Theo thống kê của Công an các đơn vị, địa phương trong thời gian từ 2011-2016, Cơ quan điều tra các cấp trong Công an nhân dân chỉ khởi tố 01 vụ, 03 bị can về tội danh này. Đó là Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Quảng Ninh khởi tố vụ án Nguyễn Duy Vương – Giám đốc Công ty cổ phần xuất nhập khẩu 29 Hà Nội cùng 02 nhân viên là Trần Xuân Mạnh và Đặng Văn Cảnh có hành vi vi phạm quy định về vệ sinh an toàn thực phẩm trong sản xuất rượu gây ngộ độc làm chết 04 người tại Quảng Ninh.

- Ngoài ra, Cơ quan Cảnh sát điều tra các cấp trong Công an nhân dân đã khởi tố, điều tra, đề nghị truy tố 90 vụ, 148 bị can có hành vi phạm tội liên quan đến an toàn thực phẩm theo các tội danh khác, cụ thể:

+ Tội sản xuất, buôn bán hàng giả (Điều 156 BLHS); Tội sản xuất buôn bán hàng giả là lương thực, thực phẩm, thuốc phòng bệnh, chữa bệnh (Điều 157 BLHS): 74 vụ, 117 bị can.

+ Tội buôn lậu (Điều 153 BLHS): 9 vụ, 12 bị can (hàng hóa buôn lậu là thực phẩm).

+ Tội vận chuyển trái phép hàng hóa, tiền tệ qua biên giới (Điều 154 BLHS): 7 vụ, 19 bị can (hàng hóa vận chuyển trái phép qua biên giới là thực phẩm).”⁹

2.2.3. Về xử lý dân sự

Thực tế trong thời gian vừa qua, các vụ việc yêu cầu bồi thường thiệt hại trong lĩnh vực ATTP còn rất ít. Vì việc giải quyết bằng con đường tòa án khá phức tạp và tốn nhiều thời gian theo đuổi một vụ kiện nên người tiêu dùng Việt Nam thường bỏ qua việc khởi kiện, đòi đền bù theo Luật Bảo vệ người tiêu dùng.

---

⁹ Trích báo cáo tình hình thực thi chính sách pháp luật về quản lý ATTP giai đoạn 2011-2016

2.3. Đánh giá thực trạng hệ thống pháp luật về an toàn thực phẩm

2.3.1. Ưu điểm

Thứ nhất, hệ thống văn bản pháp luật kiểm soát về ATTP ở Việt Nam hiện nay tương đối toàn diện và phong phú, bao gồm các lĩnh vực như: an toàn sức khỏe cộng đồng; quy định về kiểm dịch động, thực vật; hệ thống quy định về kinh doanh xuất, nhập khẩu thực phẩm do Luật ATTP và hàng loạt các văn bản dưới luật điều chỉnh. Bên cạnh đó, các phương thức quản lý đối với hàng hóa là thực phẩm còn được điều chỉnh theo Luật Chất lượng sản phẩm, hàng hóa, Luật Tiêu chuẩn và Quy chuẩn kỹ thuật, Luật Thủy sản, Luật Thương mại, Luật Cạnh tranh,... Từ đó, tạo hành lang pháp lý cho công tác kiểm soát ATTP, đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế.

Thứ hai, pháp luật về ATTP đã xây dựng được hệ thống cơ quan tổ chức quản lý ATTP từ Trung ương đến địa phương. Trong ngành y tế có Cục ATTP, các Chi cục, phòng y tế huyện; trong ngành nông nghiệp có các cục chuyên ngành ở Trung ương, tuyến tỉnh có các chi cục; trong ngành công thương có các vụ, cục chuyên ngành và các sở chuyên ngành ở tuyến tỉnh. Hệ thống kiểm nghiệm bước đầu đi vào hoạt động đã đáp ứng được công tác quản lý với 1 Viện Kiểm nghiệm An toàn vệ sinh thực phẩm quốc gia - là cơ quan trọng tài trong lĩnh vực kiểm nghiệm ATTP, 3 trung tâm kiểm nghiệm khu vực, 14 cơ quan kiểm tra nhà nước về thực phẩm nhập khẩu và phòng kiểm nghiệm thuộc 63 trung tâm y tế dự phòng các tỉnh/thành phố. Đến nay, 42/63 tỉnh/thành phố có phòng kiểm nghiệm được công nhận phù hợp ISO/IEC 17025.

Thứ ba, những quy định trong các văn bản quy phạm pháp luật đã được tiếp cận theo hướng mới, chuyển từ phương thức quản lý tiền kiểm sang hậu kiểm (dựa trên tiêu chuẩn, quy chuẩn công bố áp dụng); từ quản lý theo công đoạn sang quản lý theo quá trình, chuỗi cung cấp thực phẩm.

Thứ tư, về mặt hình thức pháp lý, hệ thống văn bản pháp luật về kiểm soát ATTP ngày càng được nâng cao về hiệu lực pháp lý. Trước đây, để kiểm soát ATTP, các văn bản pháp luật được các cơ quan chức năng ban hành dưới hình thức như quyết định, thông tư,

chỉ thị..., đến nay, Luật An toàn thực phẩm đã được thông qua tại kỳ họp thứ 7, Quốc hội khoá XII, ngày 17-6-2010 và có hiệu lực từ ngày 01-7-2011, đánh dấu một bước phát triển của pháp luật về ATTP.

Thứ năm, trong bối cảnh thực trạng vi phạm ATTP đáng báo động như hiện nay, bên cạnh Luật ATTP thì BLHS 2015 (sửa đổi bổ sung 2017) ra đời đã đáp ứng được sự mong mỏi của đông đảo quần chúng nhân dân trong vấn đề kiên quyết xử lý mạnh tay đối với những hành vi vi phạm về ATTP. Tất cả những hành vi vi phạm từ các khâu sơ chế, chế biến, bảo quản, bán, cung cấp, sử dụng hóa chất, thuốc kháng sinh, thuốc thú y, thuốc bảo vệ thực vật trong trồng trọt, chăn nuôi, nuôi trồng thủy sản, làm muối... đều có thể bị xem xét xử lý hình sự theo quy định tại Điều 317 BLHS 2015 (sửa đổi bổ sung 2017). Tội vi phạm quy định về vệ sinh an toàn thực phẩm có mức xử phạt nghiêm khắc hơn, khung hình phạt tối đa tới 20 năm tù (khoản 4).

BLHS 2015 (sửa đổi bổ sung 2017) đã hình sự hóa trách nhiệm pháp nhân tại Điều 2 (cơ sở chịu trách nhiệm hình sự), Điều 8 (khái niệm tội phạm), Điều 33 (các hình phạt đối với pháp nhân) và chương XI (Những quy định đối với pháp nhân phạm tội). Trong đó, liên quan trực tiếp đến vi phạm ATTP, pháp nhân có thể bị truy cứu trách nhiệm hình sự theo Điều 193 (Tội sản xuất, buôn bán hàng giả là lương thực, thực phẩm) và Điều 316 (Tội vi phạm quy định về vệ sinh an toàn thực phẩm).

Đây là cơ sở pháp lý quan trọng để các Cơ quan tiến hành tố tụng xử lý hành vi vi phạm về ATTP đang báo động hiện nay.

Thứ sáu, hoạt động thanh tra, kiểm tra an toàn thực phẩm cũng được quy định một cách rõ ràng, cụ thể hơn, góp phần nâng cao chất lượng quản lý vệ sinh an toàn thực phẩm trong thời gian gần đây.

2.3.2. Hạn chế

Thứ nhất, phân công trách nhiệm giữa các cơ quan quản lý nhà nước về ATTP vẫn có sự chồng chéo và vẫn đang trong giai đoạn điều chỉnh, hoàn thiện.

Thứ hai, văn bản chỉ đạo nhiều (từ Luật, Nghị định, thông tư, quyết định...) dẫn đến chồng chéo đã làm phát sinh một số khó khăn, bất cập cần sự phối hợp chặt chẽ giữa các ngành, các cấp, các cơ quan quản lý trong quá trình thanh tra, kiểm tra cũng như trách nhiệm của mỗi cơ quan khi phát hiện ra sai phạm trong ATTP.

Thứ ba, hệ thống quản lý chuyên ngành từ Trung ương đến địa phương còn thiếu và yếu, chưa đáp ứng yêu cầu thực tế. Năng lực hệ thống kiểm nghiệm chất lượng vệ sinh an toàn thực phẩm còn rất hạn chế. Hệ thống cơ quan QLNN về ATTP còn chưa tương xứng với nhiệm vụ; lực lượng còn phân tán ở nhiều bộ ngành, đơn vị nên việc triển khai thực hiện còn thiếu sự đồng bộ, hiệu quả chưa cao.

Thứ tư, đầu tư cho công tác quản lý an toàn thực phẩm còn rất thấp so với yêu cầu thực tế và các nước trong khu vực.

Thứ năm, tính khả thi cũng như tính ổn định của các văn bản quy phạm pháp luật về ATTP còn chưa cao, cần phải sửa đổi bổ sung cho phù hợp với thực tiễn áp dụng. Hiện nay, hệ thống pháp luật về kiểm soát ATTP đang thiếu những quy định chi tiết dẫn đến việc áp dụng của các chủ thể gặp không ít khó khăn.

Thứ sáu, công tác truyền thông về thực phẩm an toàn và không an toàn còn hạn chế. Trong tuyên truyền còn nặng về các nội dung tiêu cực, chưa có nhiều thông tin, cách nhận biết về thực phẩm an toàn dẫn đến tâm lý lo lắng, hoang mang trong nhân dân...

Thứ bảy, trong khi các hành vi vi phạm ATTP của tổ chức, cá nhân bị cơ quan chức năng xử phạt thậm chí là bị truy cứu trách nhiệm hình sự; tuy nhiên việc người bị thiệt hại khởi kiện, đòi bồi thường lại không hề đơn giản. Khó khăn phức tạp từ thủ tục pháp lý đến việc thu thập chứng cứ chứng minh việc bị thiệt hại. Vì vậy trên thực tế, người tiêu dùng dù quan tâm đến quyền lợi của mình nhưng cũng rất khó để khiếu kiện.

Thứ tám, công tác thanh tra, kiểm tra còn chưa thật sự hiệu quả. Hầu hết các vụ việc vi phạm hiện nay đều do báo chí hoặc người dân thông báo, cơ quan quản lý rất thụ động. Bên cạnh đó, chế tài không có hoặc quá nhẹ, việc xử lý vi phạm chưa nghiêm minh, chưa chú ý xem xét xử lý trách nhiệm của cán bộ, công chức cũng là nguyên nhân khiến người dân không tuân thủ.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 2

Trong chương 2, thực trạng quy định của pháp luật hiện nay về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP, luận văn đã tập trung phân tích, làm rõ:

- Nội dung của pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

- Phân tích thực trạng về xử lý vi phạm về ATTP và đánh giá thực trạng hệ thống pháp luật về an toàn thực phẩm trong đó tập trung làm rõ những ưu điểm và hạn chế của hệ thống pháp luật hiện nay về ATTP.

Từ việc phân tích, đánh giá thực trạng pháp luật và xử lý vi phạm về ATTP trên là cơ sở cho việc xây dựng những quan điểm, yêu cầu của việc hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP và đề xuất các giải pháp hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP tại chương 3.

CHƯƠNG 3

GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ XỬ LÝ VI PHẠM TRONG LĨNH VỰC AN TOÀN THỰC PHẨM

3.1. Các yêu cầu của việc hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm

3.1.1. Đảm bảo lợi ích chính đáng của mỗi chủ thể trong quan hệ pháp luật về an toàn thực phẩm

3.1.2. Đảm bảo nguyên tắc bình đẳng công bằng trong quá trình triển khai và thực hiện pháp luật an toàn thực phẩm

3.1.3. Đảm bảo tính công khai trong tổ chức thực hiện pháp luật an toàn thực phẩm

3.2. Các giải pháp hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm

3.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm

3.3.1. Hoàn thiện bộ máy quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm

3.3.2. Xây dựng và nâng cao trình độ và đạo đức nghề nghiệp của cán bộ công chức trong lĩnh vực vệ sinh an toàn thực phẩm

3.3.3. Tuyên truyền, phổ biến pháp luật về an toàn thực phẩm

3.3.4. Yêu cầu các tổ chức sản xuất, kinh doanh ký cam kết an toàn thực phẩm

3.3.5. Tăng cường công tác kiểm tra, xử lý kịp thời, nghiêm minh, công bằng mọi hành vi vi phạm pháp luật về vệ sinh an toàn thực phẩm

3.3.6. Nâng cao vai trò của Hiệp hội bảo vệ người tiêu dùng trong việc thực hiện pháp luật vệ sinh an toàn thực phẩm

3.3.7. Đảm bảo và nâng cao cơ sở vật chất kỹ thuật, công nghệ trong công tác thực hiện pháp luật an toàn thực phẩm

3.3.8. Xử lý nghiêm minh, kịp thời các vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm

KẾT LUẬN CHƯƠNG 3

Trong chương 3, quan điểm và giải hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực an toàn thực phẩm, Luận văn đã tập trung làm rõ 03 nội dung chính:

- Phân tích các yêu cầu của việc hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP trong đó tập trung vào các nội dung: Đảm bảo lợi ích chính đáng của mỗi chủ thể trong quan hệ pháp luật về ATTP; Đảm bảo nguyên tắc bình đẳng công bằng trong quá trình triển khai và thực hiện pháp luật ATTP; Đảm bảo tính công khai trong tổ chức thực hiện pháp luật ATTP

- Các giải pháp hoàn thiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP trong đó trọng tâm là hoàn thiện các quy định của Luật An toàn thực phẩm, Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về ATTP và các tội danh vi phạm ATTP trong Bộ luật hình sự hiện hành.

- Những giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về xử lý vi phạm trong lĩnh vực ATTP trong đó trọng tâm là: Hoàn thiện bộ máy quản lý nhà nước về ATTP; Xây dựng và nâng cao trình độ và đạo đức nghề nghiệp của cán bộ công chức trong lĩnh vực vệ sinh ATTP; Tuyên truyền, phổ biến pháp luật về ATTP; Yêu cầu các tổ chức sản xuất, kinh doanh ký cam kết ATTP; Tăng cường công tác kiểm tra, xử lý kịp thời, nghiêm minh, công bằng mọi hành vi vi phạm pháp luật về vệ sinh ATTP; Nâng cao vai trò của Hiệp hội bảo vệ người tiêu dùng trong việc thực hiện pháp luật vệ sinh ATTP; Đảm bảo và nâng cao cơ sở vật chất kỹ thuật, công nghệ trong công tác thực hiện pháp luật ATTP; Xử lý nghiêm minh, kịp thời các vi phạm trong lĩnh vực ATTP.

KẾT LUẬN

Vấn đề ATTP hiện nay đang là vấn đề gây bức xúc trong xã hội. Vì tính cấp thiết và tầm quan trọng của nó, mà cần có sự quan tâm đặc biệt từ các cơ quan nhà nước và chính những chủ thể sản xuất, kinh doanh, chế biến thực phẩm. Nhà nước hơn bao giờ hết cần phát huy sức mạnh quản lý và điều tiết thị trường của mình trong lĩnh vực ATTP thông qua việc hoàn thiện chính sách pháp luật và nâng cao hiệu quả trong việc triển khai, thực hiện pháp luật về ATTP. Muốn làm được điều đó thì trước hết bản thân hệ thống pháp luật phải hoàn thiện theo hướng đổi mới sao cho phù hợp với thực tiễn, với nhu cầu của thời đại. Hiện nay hệ thống pháp luật ATTP của nước ta vẫn còn tồn tại một số những hạn chế, khuyết điểm. Vì vậy cần khắc phục, loại bỏ những hạn chế, khiếm khuyết đó. Khi hệ thống pháp luật đã hoàn thiện, linh động thì bộ máy, cơ chế, con người vận hành hệ thống pháp luật đó cũng phải thật tốt và hiểu biết, có đủ năng lực và kỹ năng giải quyết vấn đề, giải quyết những tình huống khó khăn, phức tạp nhất. Khi đã có hệ thống pháp luật chuẩn thì việc đưa vào thực hiện cũng dễ dàng hơn nhiều. Để pháp luật về ATTP có thể phát huy triệt để sức mạnh điều chỉnh của mình thì một yêu cầu không thể thiếu đó là đưa pháp luật đến với người dân. Phổ biến, tuyên truyền pháp luật rộng rãi để nhân dân, đặc biệt là người tiêu dùng, sản xuất kinh doanh thực phẩm biết tới luật. Biết được quyền và nghĩa vụ của mình là gì. Nhận thức được sâu sắc tác hại và hậu quả khôn lường của việc sản xuất, kinh doanh hàng giả, thực phẩm kém chất lượng, thực phẩm nhiễm hóa chất độc hại thực sự là rất nguy hiểm đối với toàn xã hội nói chung, ảnh hưởng đến giống nòi và tương lai của toàn dân tộc. Mọi người cần chung tay xây dựng một thị trường tiêu dùng thực phẩm lành mạnh, an toàn; đẩy lùi những nguy hại không đáng có đến từ nguồn thực phẩm bản.